

Politika ochrany lesov, biodiverzity a spoločenstiev

1. Náš cieľ

Ako jeden z popredných svetových spracovateľov poľnohospodárskych produktov a dodávateľov potravinových prísad sa spoločnosť ADM zaväzuje budovať vysledovateľné a transparentné poľnohospodárske dodávateľské reťazce, ktoré chránia lesy, biodiverzitu a komunity na celom svete. Táto politika zahŕňa všeobecné záväzky platné pre všetky dodávateľské reťazce, ako aj špecifickejšie záväzky zamerané na komplexnosť dodávateľských reťazcov palmového oleja a sóje. Spoločnosť ADM podľa potreby zmení a doplní túto politiku o ďalšie záväzky špecifické pre určité dodávateľské reťazce. Naším cieľom je do roku 2025 odstrániť odlesňovanie zo všetkých našich dodávateľských reťazcov.

Hoci nie sme pestovateľmi plodín, pracujeme nezávisle a v spolupráci s ďalšími zainteresovanými stranami, aby sme zabezpečili, že plodiny, ktoré získavame na celom svete, budú spĺňať sociálne spravodlivé a environmentálne udržateľné normy, ktoré môžu prispieť k živobytiu komunit, v ktorých sa pestujú, a k ochrane životného prostredia, ktoré sa týka nás všetkých.

V rámci našich dodávateľských reťazcov budeme pracovať na dosiahnutí nasledujúcich cieľov:

- neodlesňovať/vypaľovať¹ lesy,
- podporovať ochranu vodných zdrojov a biodiverzity v poľnohospodárskej krajine prostredníctvom udržateľného využívania pôdy a postupov ekologickej obnovy v oblastiach s vysokou ochranárskou hodnotou (HCV),
- rešpektovať práva pôvodných obyvateľov a miestnych spoločenstiev na pôdu a zdroje v súlade s *vyhlásením OSN o právach pôvodného obyvateľstva*,
- rešpektovať ľudské práva podľa *hlavných zásad OSN pre podnikanie a ľudské práva*,
- dodržiavať pracovné práva, ako je stanovené v *vo vyhlásení Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o základných zásadách a právach pri práci*,
- rešpektovať zákony krajiny, štátu, obce a miestnej samosprávy týkajúce sa životného prostredia, bezpečnosti, ľudských práv a pracovných práv,
- uľahčiť zapojenie drobných poľnohospodárov do dodávateľského reťazca,
- nepoužívať chemikálie uvedené v zozname pesticídov triedy 1A a 1B Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) *Štokholmského dohovoru* a *Rotterdamského dohovoru*,
- podporovať riešenia na zníženie zmeny klímy a emisií skleníkových plynov,
- podporovať poľnohospodárstvo ako spôsob podpory hospodárskeho rozvoja znižovaním chudoby a zvyšovaním potravinovej bezpečnosti a
- spolupracovať s partnerskými spoločnosťami, vládou a občianskou spoločnosťou s cieľom pomôcť zaviesť medzné termíny pre komodity týkajúce sa rozsiahleho odlesňovania v sektore.

¹ V tomto rámci nebude spoločnosť ADM akceptovať použitie ohňa na účely čistenia pôdy.

Pôsobnosť

Tieto zásady sa vzťahujú na vlastné prevádzky spoločnosti ADM a na všetky dodávateľské reťazce, v ktorých spoločnosť ADM pôsobí, vrátane všetkých dodávateľských úrovní až po miesto pôvodu, odkiaľ sa komodity získavajú, a na všetky spoločnosti/podniky, v ktorých má ADM vlastnícky podiel.

2. Implementácia zásad

Implementácia bude prioritizovaná na základe hodnotenia rizík. S cieľom prispôsobiť sa zložitosti dodávateľského reťazca a regionálnym rozdielom sa môžu implementačné činnosti upraviť tak, aby zohľadňovali rôzne komodity a/alebo špecifické regionálne charakteristiky v miestach priameho a nepriameho získavania komodít. Implementácia v každom dodávateľskom reťazci sa zameria na tieto štyri piliere:

3.1 Hodnotenie dodávateľského reťazca a vysledovateľnosť: posúdenie dostupných systémov a postupov získavania zdrojov v každom regióne s cieľom pochopiť potenciálne sociálne a environmentálne riziká v celom dodávateľskom reťazci; zachovanie vysledovateľnosti, ktorá umožní identifikáciu plodín pochádzajúcich z najnižšej novej jednotky; definovanie granularity sledovateľnosti v úrovniach TIER na základe posúdenia rizika.

3.2 Zapojenie dodávateľov: efektívna komunikácia a spolupráca s dodávateľmi je základom toho, aby jasne pochopili naše záväzky a spoločne nám pomohli vytvoriť udržateľnejšie dodávateľské reťazce; od našich dodávateľov vyžadujeme, aby svoje podnikanie, vrátane získavania a využívania pôdy, vykonávali eticky v rámci všetkých platných zákonov a predpisov a aby dodržiavali naše záväzky.

3.3 Monitorovanie a overovanie: na overenie dodržiavania týchto zásad zo strany dodávateľov sa zavedú a aktualizujú postupy monitorovania na regionálnej úrovni a v rámci dodávateľského reťazca; ak to vyplýva z hodnotenia dodávateľského reťazca, na sledovanie miesta výroby komodity sa použije diaľkové snímanie.

3.4 Podávanie hlásení (reporting): uznávame, že transparentná a pravidelná komunikácia je účinným spôsobom, ako verejne preukázať pokrok na našej ceste; Všetky sťažnosti týkajúce sa nedodržiavania predpisov budeme vyhodnocovať a vybavovať pomocou transparentného [Mechanismus sťažností a riešení](#) ktorý bude inkluzívny a spravodlivý. Nedodržiavanie predpisov budeme riešiť v súlade s protokolom o [riadení nedodržiavania predpisov zo strany dodávateľov](#), v ktorom sa uvádza počet pozastavených dodávateľov v predmetnom dodávateľskom reťazci. O pokroku v implementácii budeme informovať prostredníctvom našich verejných akčných plánov pre jednotlivé komodity a správ o pokroku, ktoré sú k dispozícii na [Sledovanie pokroku v oblasti udržateľnosti](#).

Tento dokument je aktualizovanou verziou pôvodných zásad vydaných v marci 2015. Správu týchto zásad preskúmal Výbor pre udržateľnosť a podnikovú zodpovednosť predstavenstva spoločnosti ADM.

Zásady špecifické pre dodávateľský reťazec:

Palmový olej:

spoločnosť ADM nevlastní plantáže ani lisovne palmového oleja, ani nezískava plody palmového oleja alebo výrobky z palmového oleja priamo z lisovní; spoločnosť ADM prevádzkuje rafinérie (v USA a v Európe), ktoré spracúvajú palmové výrobky získané prostredníctvom tretích strán; Úzko spolupracujeme so svojimi dodávateľmi ako tretími stranami, aby sme sa uistili, že chápú význam našich záväzkov.

Okrem pravidiel a záväzkov našej zásady ochrany lesov, biodiverzity a komunít očakávame, že sa naši priami a nepriami dodávateľia palmového oleja zaviazú k nasledujúcim činnostiam:

- nulový rozvoj oblastí s vysokou úrovňou ochrannú hodnotou alebo vysokou zásobou uhlíka,
- nulová výstavba na rašeliniskách bez ohľadu na ich hĺbku², a využívanie najlepších postupov hospodárenia s pôdou a existujúcou produkciou komodít na rašeliniskách,
- zákaz lovu vzácnych, ohrozených alebo vyhynutých druhov,
- vykonávanie posúdení sociálneho a environmentálneho vplyvu (SEIA) pred novou výsadbou alebo po nej,
- podporovanie používania postupov integrovanej ochrany proti škodcom,
- uplatňovanie zásad slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu (FPIC) s cieľom zabezpečiť ochranu a podporu práv pôvodných obyvateľov a zraniteľných komunít. Patrí sem okrem iného aj dodržiavanie zákonných a zvykových práv na pôdu a predchádzanie záberom pôdy,
- zodpovedné riadenie všetkých podaných sťažností pomocou transparentného postupu podávania sťažností. Všetky predložené obvinenia sa prešetrujú v súlade s našim [Mechanizmus sťažností a riešení](#). V súlade s usmernením [Zásad organizácie pre udržateľný palmový olej \(Round Table on Sustainable Palm Oil - RSPO\) pre obhajcov ľudských práv](#), to odráža náš záväzok chrániť ochrancov ľudských práv, oznamovateľov, sťažovateľov a hovorcov komunity a
- spolupracovať so spoločnosťou ADM a všetkými stranami potrebnými na umožnenie prístupu k spravodlivej náprave.

V rámci trvalého úsilia o dosiahnutie svojich záväzkov a implementáciu svojich politík vypracovala spoločnosť ADM [Akčný plán](#) založený na štyroch pilieroch uvedených v oddiele 3 zásad ochrany lesov, biodiverzity a komunít. Pokrok v plnení akčného plánu sa uvádza v správe spoločnosti ADM [Správa o pokroku](#), ktoré tiež zdôrazňujú aktuálne pokroky na ceste spoločnosti ADM k trvalej udržateľnosti.

² Spoločnosť ADM sa zaväzuje podporovať zásady a kritériá RSPO, časť 7.7, a normy stanovené v príručke RSPO o najlepších postupoch hospodárenia pre existujúce plantáže na rašeliniskách.

Sója:

spoločnosť ADM sóju nepestuje, ale nakupuje ju priamo od poľnohospodárov alebo nepriamo od tretích strán, ako sú obchodníci alebo agregátori, ktorí kombinujú plodiny od mnohých pestovateľov; sójové bôby sa nakoniec predávajú ako celé bôby alebo sa ďalej spracúvajú na sójové výrobky;

V rámci trvalého úsilia o dosiahnutie svojich záväzkov a implementáciu svojich politík vypracovala spoločnosť ADM Akčný plán založený na štyroch pilieroch uvedených v oddiele 3 zásad ochrany lesov, biodiverzity a komunit. Pokrok v plnení akčného plánu sa uvádza v správach spoločnosti ADM [Správy o pokroku](#) ktoré tiež zdôrazňujú aktuálne pokroky na ceste spoločnosti ADM k trvalej udržateľnosti.

Okrem pravidiel a záväzkov našej zásady ochrany lesov, biodiverzity a komunit, naše záväzky v oblasti sójového dodávateľského reťazca zahŕňajú pre priamych a nepriamych dodávateľov nasledovné:

hodnotenie rizík pre sledovateľnosť a monitorovanie

Spoločnosť ADM vykoná posúdenie založené na riziku s cieľom definovať typ sledovateľnosti/monitorovania, ktoré sa bude vyžadovať z geografického hľadiska³. Spoločnosť ADM sa pri získavaní zdrojov vo vysokorizikových oblastiach zameriava najmä na sójové bôby pochádzajúce z oblastí Južnej Ameriky, ako sú biómy Amazonky, Cerrado a Chaco.

- V oblastiach **snízkym rizikom** odlesňovania identifikuje krajinu pôvodu (napr: Spojené štáty americké, Kanada).
- V oblastiach **so stredným rizikom** odlesňovania, identifikuje štát/provinciu pôvodu, a ak je to možné, aj úroveň obce.
- V oblastiach **svysokým rizikom** odlesňovania identifikuje percentuálny podiel nepriameho a priameho pôvodu. V prípade priameho dodávateľa pôvod až po farmu, z ktorej sa sója získava (napr. získať polygóny farmy), a v prípade nepriameho dodávateľa získať súradnice GPS.

Premena pôvodnej vegetácie

Okrem pravidiel našich zásad ochrany lesov, biodiverzity a komunit bude spoločnosť ADM vo vysoko rizikových oblastiach v biómoch Amazonky, Cerrado a Chaco:

- Podporovať iniciatívy na ochranu pôvodnej vegetácie mimo lesov s cieľom ukončiť premenu pôvodnej vegetácie v čo najkratšom čase a zosúladiť produkciu sóje s environmentálnymi, hospodárskymi a sociálnymi záujmami.
- Využívať najaktuálnejšie vedecky podložené technológie na monitorovanie a meranie poľnohospodárskej expanzie do oblastí s pôvodnou vegetáciou.
- Podporovať vytváranie stimulov na zachovanie pôvodnej vegetácie a podnietenie poľnohospodárskej expanzie na predtým premenené oblasti. Presadzovať mechanizmy na poskytovanie environmentálnych služieb pestovateľom nad rámec tých, ktoré vyžaduje zákon.

³ Viac informácií o metodike je k dispozícii v prílohe II.

Oblasti, na ktoré environmentálne agentúry uvalili embargo:

Spoločnosť ADM nebude financovať ani nakupovať sóju pestovanú v oblastiach, na ktoré miestna environmentálna agentúra uvalila embargo z dôvodu nedodržovania miestnych právnych predpisov v oblasti životného prostredia.

Amazonské sójové moratórium

Od roku 2006 spoločnosť ADM nefinancuje ani nekupuje sóju vysadenú v oblastiach biómu Amazónskeho pralesa, ktoré boli odlesnené po júli 2008.

Národný pakt za elimináciu otrockej práce

V roku 2007 sa spoločnosť ADM zaviazala k Národnému paktu za odstránenie otrockej práce, ktorý zakazuje nové rokovania s dodávateľmi, ktorých mená sú uvedené na *zozname otrockej práce* brazílskeho ministerstva práce.

Zelený protokol o obilninách štátu Pará

Od roku 2014 je spoločnosť ADM signatárom tohto protokolu schváleného ministerstvom verejných vecí, ktorý obsahuje usmernenia pre zodpovedné získavanie sóje v štáte Pará.

Príloha I.

Glosár:

- **Les:** Pôda s rozlohou viac ako 0,5 hektára so stromami vyššími ako 5 metrov a s pokryvom korún viac ako 10 percent alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty in situ. Nezahŕňa pôdu, ktorá je prevažne využívaná ako poľnohospodárska alebo mestská pôda (FAO, 2020).

Vysvetlivky

1. Prales je určený prítomnosťou stromov a neprítomnosťou iných prevládajúcich spôsobov využívania pôdy. Stromy by mali na mieste dosahovať výšku minimálne 5 metrov.
2. Zahŕňa oblasti s mladými stromami, ktoré ešte nedosiahli, ale od ktorých sa očakáva, že dosiahnu pokrytie korunami stromov 10 % a výšku stromov 5 metrov. Zahŕňa aj oblasti, ktoré sú dočasne bez porastu v dôsledku výrubu v rámci lesného hospodárstva alebo prírodných katastrof a ktoré by sa mali obnoviť do 5 rokov. Miestne podmienky môžu vo výnimočných prípadoch odôvodniť použitie dlhšieho časového rámca.
3. Zahŕňa lesné cesty, protipožiarné pásy a iné malé otvorené plochy; lesy v národných parkoch, prírodných rezerváciách a iných chránených oblastiach, ako sú oblasti osobitného environmentálneho, vedeckého, historického, kultúrneho alebo duchovného záujmu.
4. Zahŕňa vetrolamy, ochranné pásy a koridory stromov s rozlohou väčšou ako 0,5 hektára a šírkou väčšou ako 20 metrov.
5. Zahŕňa opustenú pôdu určenú na striedavé obrábanie s obnovou stromov, ktoré majú alebo majú dosiahnuť 10 % pokryvnosť korún a výšku stromov 5 metrov.
6. Zahŕňa oblasti s mangrovníkmi v prílivových zónach bez ohľadu na to, či je táto oblasť klasifikovaná ako pevnina alebo nie.
7. Zahŕňa plantáže kaučukovníka, korkového duba a vianočných stromčekov.
8. Zahŕňa plochy s bambusom a palmami za predpokladu, že sú splnené kritériá využitia pôdy, výšky a pokryvnosti korún.
9. Zahŕňa plochy mimo zákonne určenej lesnej pôdy, ktoré spĺňajú definíciu „pralesa“.
10. Nezahŕňa stromové porasty v poľnohospodárskych výrobných systémoch, ako sú plantáže ovocných stromov, plantáže palmy olejnej, olivové sady a agrolesnícke systémy, keď sa plodiny pestujú pod stromovým porastom. Poznámka: Niektoré agrolesnícke systémy, ako napríklad systém „Taungya“, v ktorom sa plodiny pestujú len počas prvých rokov striedania lesov, by sa mali klasifikovať ako prales.

- **Pralesy:** Prirodzené obnovený les pôvodných druhov drevín, v ktorom nie sú jasne viditeľné známky ľudskej činnosti a ekologické procesy nie sú výrazne narušené (FAO, 2020).

Vysvetlivky

1. Zahŕňa nedotknuté aj obhospodarované lesy, ktoré spĺňajú definíciu.
2. Zahŕňa lesy, v ktorých pôvodní obyvatelia vykonávajú tradičné činnosti správy lesov, ktoré spĺňajú definíciu.
3. Zahŕňa lesy s viditeľnými znakmi abiotických škôd (ako sú víchrica, sneh, sucho, požiar) a biotických škôd (ako sú hmyz, škodcovia a choroby).
4. Nezahŕňa lesy, v ktorých lov, pytlactvo, odchyt alebo zber spôsobili výrazný úbytok pôvodných druhov alebo narušenie ekologických procesov.
5. Niektoré kľúčové charakteristiky pralesov sú:
  - vykazujú prirodzenú dynamiku lesa, ako je prirodzené druhové zloženie drevín, výskyt mŕtveho dreva, prirodzená veková štruktúra a procesy prirodzenej obnovy;
  - oblasť je dostatočne veľká na to, aby sa v nej zachovali prirodzené ekologické procesy;
  - nie je známy žiadny významný ľudský zásah, alebo posledný významný ľudský zásah bol dostatočne dlhý na to, aby umožnil obnovenie prirodzeného zloženia druhov a procesov.

- **Odlesňovanie:** Premena lesa na iné využitie pôdy nezávisle od toho, či je spôsobená človekom alebo nie (FAO, 2020).

Vysvetlivky

1. Zahŕňa trvalé zníženie pokryvnosti korún stromov pod minimálnu hranicu 10 %.
2. Zahŕňa lesné plochy premenené na poľnohospodárstvo, pastviny, vodné nádrže, ťažobné a mestské oblasti.
3. Tento pojem výslovne nezahŕňa oblasti, kde boli stromy odstránené v dôsledku ťažby alebo výrubu a kde sa očakáva, že les sa obnoví prirodzene alebo pomocou lesníckych opatrení.
4. Tento pojem zahŕňa aj oblasti, kde napríklad vplyv narušenia, nadmerného využívania alebo meniacich sa podmienok prostredia ovplyvňuje les do takej miery, že si nedokáže udržať pokryvnosť korún nad 10-percentnou hranicou.

- Biodiverzita alebo biologická diverzita: Variabilita živých organizmov zo všetkých zdrojov, okrem iného vrátane suchozemských, morských a iných vodných ekosystémov a ekologických komplexov, ktorých sú súčasťou; zahŕňa rozmanitosť v rámci druhov, medzi druhmi a ekosystémami (Dohovor o biologickej diverzite).
- Ekosystémy: Ekosystém zahŕňa všetky živé organizmy v danej oblasti, ako aj ich vzájomné interakcie a interakcie s neživým prostredím (počasie, zem, slnko, pôda, klíma, atmosféra). Každý organizmus má svoju úlohu a prispieva k zdraviu a produktivite ekosystému ako celku.
- Poľnohospodárske krajiny: Ide o oblasť, kde je príroda výrazne ovplyvnená poľnohospodárskou činnosťou.
- Trvalo udržateľné hospodárenie s pôdou: využívanie a hospodárenie s pôdnymi zdrojmi - pôdou, vodou, zvieratami a rastlinami - na výrobu tovarov na uspokojenie meniacich sa ľudských potrieb pri súčasnom zabezpečení dlhodobého produkčného potenciálu týchto zdrojov a zachovania environmentálnych funkcií (FAO, ND)
- Ekologická obnova: proces pomoci pri obnove ekosystému, ktorý bol degradovaný, poškodený alebo zničený (SER, 2004).
- Vysoká hodnota uhlíka (HCV) sa vzťahuje na oblasti s biologickou, ekologickou, sociálnou alebo kultúrnou hodnotou. Prístup HCV pôvodne vyvinula Rada pre lesné hospodárstvo v roku 1999 a odvtedy ho okrem iných noriem prijala aj organizácia pre udržateľný palmový olej (RSPO). Existuje šesť typov HCV:
  - Koncentrácie biologickej diverzity.
  - Neporušené lesné krajiny a veľké krajinné ekosystémy a mozaiky ekosystémov.
  - Vzácne, ohrozené alebo ohrozené ekosystémy, biotopy alebo útočiská.
  - Základné ekosystémové služby vrátane ochrany povodí a kontroly erózie.
  - Lokality a zdroje nevyhnutné na uspokojenie základných potrieb miestnych spoločenstiev alebo pôvodného obyvateľstva.
  - Lokality, zdroje, biotopy a krajiny svetového alebo národného kultúrneho, archeologického alebo historického významu a/alebo kritického kultúrneho, ekologického, hospodárskeho alebo náboženského/posvätného významu.
- Zásoby s vysokým obsahom uhlíka alebo HCS: životaschopné lesné oblasti, ktoré ukladajú značné množstvo uhlíka, zvyčajne spojené s vysokou hustotou vegetácie. Pri odstraňovaní lesov HCS, najmä pri vypaľovaní pôdy, sa uhlík obsiahnutý v lesoch uvoľňuje do atmosféry vo forme CO₂.

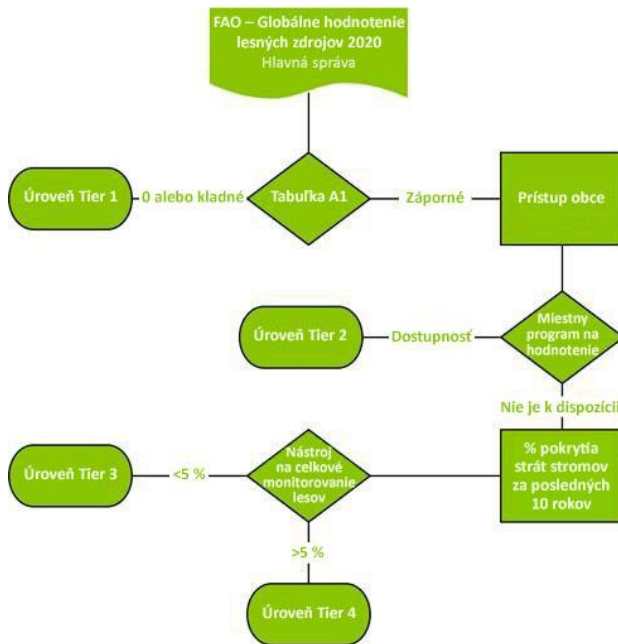

- Rašelinisko: Rašeliniská sú typom mokradí, ktoré sa vyskytujú takmer v každej krajine na Zemi a v súčasnosti pokrývajú 3 % svetového povrchu. Pojem „rašelinisko“ sa vzťahuje na rašelinovú pôdu a mokradňové biotopy rastúce na jej povrchu (IUCN, 2017).
- Slobodný, predchádzajúci a informovaný súhlas (FPIC). V roku 2007 prijalo Valné zhromaždenie OSN Vyhlásenie OSN o právach pôvodného obyvateľstva, v ktorej uznalo ich práva a výslovne uviedlo slobodný, predchádzajúci a informovaný súhlas (FPIC) ako nevyhnutnú podmienku pre akúkoľvek činnosť, ktorá má vplyv na ich pôvodné územia, územia a prírodné zdroje.
- Priamy dodávateľ pre spoločnosť Palm: agregátori, ktorí môžu pestovať, nakupovať a/alebo rafinovať palmový olej z palmových lisov a/alebo drvičov a ďalej ho predávať, s ktorými má ADM priamy obchodný vzťah.
- Nepriamy dodávateľ pre spoločnosť Palm: skupiny vyrábajúce palmový olej na vyšších úrovniach dodávateľského reťazca vrátane (skupín) lisovní a drvičov.
- Priamy dodávateľ sóje: sója pochádzajúca od poľnohospodára/poľnohospodárskej spoločnosti, s ktorou má ADM priamy obchodný vzťah.
- Nepriamy dodávateľ sóje: sója pochádzajúca od agregátorov, družstiev a iných tretích strán.
- Vlastnícky podiel alebo podiel na základnom imaní: Percentuálny podiel podniku, ktorý vlastní držiteľ určitého počtu akcií tejto spoločnosti (BusinessDictionary.com). Na účely tejto politiky sa to vzťahuje na viac ako 50 % vlastnícky podiel spoločnosti ADM.
- Úrovně TIER: Určite, ktoré krajiny a regióny patria do jednotlivých úrovní.

Príloha II Geografické hodnotenie rizika pre sóju.

Rozhodovací strom, ktorý sa má použiť pri hodnotení na klasifikáciu TIERS a definovanie rizika geografických oblastí, v ktorých sa sója pestuje.

Referencie

FAO, 2020. Globálne hodnotenie lesných zdrojov 2020. Pojmy a definície. FRA 2020, Rím. Dostupné na <http://www.fao.org/3/i8661EN/i8661en.pdf>

FAO, ND. Informačný leták: Trvalo udržateľné hospodárenie s pôdou. Oddelenie pre pôdu a vodu (NRL), Rím. Dostupné na <http://www.fao.org/3/a-i4593e.pdf>

SER, 2004. Medzinárodná pracovná skupina pre vedu a politiku Spoločnosti pre ekologickú obnovu (verzia 2). K dispozícii na :
https://cdn.ymaws.com/www.ser.org/resource/resmgr/custompages/publications/ser_publications/ser_primer.pdf

UICN, 2017. Rašeliniská a zmena klímy. Issues Brief, Gland. Dostupné na https://www.iucn.org/sites/dev/files/peatlands_and_climate_change_issues_brief_final.pdf

BusinessDictionary.com

Dohovor o biologickej diverzite. Dostupné na <https://www.cbd.int/doc/legal/cbd-en.pdf>

RSPO, 2018. Hodnotenia HCV-HCSA. Dostupné na https://rt16.rspo.org/ckfinder/userfiles/files/PC8_3_Paulina_Vilalpando.pdf

RSPO, 2020. Zásady a kritériá. Dostupné na https://rspo.org/library/lib_files/preview/1079

